

Jaarstukken 2015

Datum: 18 mei 2016

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1 VOORWOORD DOOR DE RVC	3
2 VERSLAG VAN HET DIRECTIETEAM	5
3 JAARREKENING	10
3.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2015	10
3.2 WINST- EN VERLIESREKENING OVER VERLENGD BOEKJAAR 2015	11
3.3 KASTROOMOVERZICHT	11
3.4 TOELICHTING EN GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING.....	12
3.5 TOELICHTING OP DE BALANS	13
3.6 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	15
3.7 TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING	16
3.8 OVERIGE GEGEVENS.....	17

1 Voorwoord door de RvC

Dit is het eerste Jaarverslag van het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy (FSFE). Het betreft het 'verlengde' boekjaar 2014 – 2015.

Wij kijken terug op een boeiende en interessante periode. Het opzetten van een nieuw, publiek investeringsfonds voor duurzame energieprojecten brengt veel met zich mee. Je kunt veel 'afkijken' van hoe andere, reeds bestaande fondsen zich georganiseerd hebben, maar 'al doende' kom je toch weer zaken tegen, die 'nieuw' zijn en nader onderzoek en overleg vergen.

Graag willen wij stellen, dat de samenwerking met alle organen rondom het FSFE uitermate plezierig, positief en constructief is verlopen. Of dit nu de provincie Fryslân als 100% aandeelhouder betrof, de leden van de Investeringscommissie of de fondsbeheerder c.q. namens hen de directie, bestaande uit de heren Michel Hendriks en Jan Willem Rösingh, de contacten en de wijze van werken met hen voor ons als toezichhouders verliepen naar grote tevredenheid!

We zijn ook van mening, dat we tevreden kunnen zijn over de tot op heden bereikte resultaten. De ambities van de provincie Fryslân in het kader van de energietransitie liggen op een hoog niveau, maar als we als FSFE op de huidige weg voort kunnen gaan, verwachten we de beoogde doelstellingen te kunnen bereiken. We lopen daarbij wel tegen een paar 'kritische barrières' aan, zoals:

- De kwaliteit van de voorgelegde projecten. Heel vaak betreffen het interessante, innovatieve projecten, maar zijn de businessplannen onvoldoende gedegen onderbouwd voor financierbaarheid. We moeten dan oppassen, dat we als fonds niet 'op de stoel van de ondernemer' komen te zitten. We zoeken met de provincie naar mogelijkheden om de betreffende initiatiefnemers zodanig te helpen dat hun businessplannen wél financierbaar worden;
- De zgn. 'closing' van projecten, als er medefinanciers zijn. Dit zijn meestal banken. Het duurt in het algemeen erg lang, alvorens 'alles' zodanig naar de mening van deze medefinanciers 'op orde' is, dat er tot afhandeling van de transactie gekomen kan worden. Dit probleem doet zich ook voor bij de andere publieke energiefondsen. Gezamenlijk wordt over dit 'probleem' dan ook met de banken overlegd om tot 'versnelling' te komen;
- De interpretatie van (formele) regels: vóór de start van het FSFE zijn er de nodige documenten, reglementen en andere 'instructies' opgesteld vanuit de provincie hoe het FSFE dient te opereren. In de praktijk, al doende, ondervinden we nog wel eens, dat dit 'schuurt' met wat er zich aan mogelijkheden voor financiering voordoet. Gelukkig is het steeds gelukt om hier in constructief overleg met de provincie oplossingen voor te vinden.

Als toezichhouders vervullen wij als leden van de Raad van Commissarissen een actieve, betrokken rol bij het wel en wee van het FSFE. Los van de formele vergaderingen als RvC met de directie en de aandeelhouder, zijn er ook informele, bilaterale contacten met de

directie, de voorzitter van de Investeringscommissie en de verantwoordelijk gedeputeerde voor het fonds.

Op grond van de tot op heden opgedane ervaringen verwachten wij, dat het FSFE zich verder conform de opgestelde prognoses kan ontwikkelen.

Namens de Raad van Commissarissen,
Bart Jan Krouwel, voorzitter

2 Verslag van het directieteam

Voor u ligt het eerste jaarverslag van FSFE BV. Er is sprake van een verlengd eerste boekjaar, namelijk over de periode van oprichting van het fonds (25 augustus 2014) tot en met 31 december 2015.

Start van het fonds

Het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy heeft als primair doel het in brede zin stimuleren van de transitie naar duurzame energie opwekking en energiebesparing in de provincie Fryslân. Daarnaast heeft het fonds ook als doel het bevorderen van kennis, innovatie, bedrijvigheid en werkgelegenheid in de provincie in relatie tot de genoemde energietransitie. Hiertoe kan het fonds investeren in ondernemingen en projecten in de breedste zin van het woord. De directie heeft als doelstelling om uitsluitend marktconforme financieringen te verstrekken. Bij hoge uitzondering kan hiervan worden afgeweken maar uitsluitend binnen het kader van de staatsteunregels.

Het eerste operationele jaar van het FSFE is achter de rug. Een team van financieel specialisten met grondige kennis van energietransitie is in september 2014 van start gegaan vanuit het kantoor in de Achmeatoren te Leeuwarden. In het laatste kwartaal van 2014 is vooral gewerkt aan het ontwikkelen en implementeren van procedures voor het verstrekken en beheren van de financieringen. In 2015 is het FSFE team volop bezig geweest met het opbouwen van een portfolio van energietransitie projecten.

Organisatie

De FSFE-organisatie bestaat uit een 'front-office' (het FSFE-team) met Leeuwarden als basis, een 'backoffice' in Hoevelaken, een Raad van Commissarissen (RvC) en een Investeringscommissie (IC)

Het FSFE team bestaat naast twee directieleden uit drie investment managers, een secretaresse en een stagiair. e3 uit Amsterdam is verantwoordelijk voor de bezetting van de front office. De backoffice activiteiten administratie/kwaliteitscontrole/risk management en beheer worden verzorgd door SVn (Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten) en het Nationaal Groenfonds, beide werkend vanuit Hoevelaken.

Resultaten 2014-2015

De hoogtepunten zijn samengevat in de volgende punten:

- Het team heeft over 2014-2015 bijna 100 projectplannen beoordeeld die behoefte hebben aan kapitaal om hun ontwikkeling te realiseren.
- De plannen zijn in verschillende fasen van ontwikkeling; een flink aantal plannen was nog niet rijp voor financiering. Een aantal plannen was van onvoldoende kwaliteit om financiering te overwegen.
- Na een grondige analyse zijn per ultimo december 2015 21 projecten door de Investeringscommissie goedgekeurd, waarvan 8 projecten zijn geëffectueerd. De verwachting is dat op 1 project na de andere goedgekeurde projecten in 2016 zullen volgen. Er zijn over 2014-2015 geen projectvoorstellen door de IC van negatief advies voorzien.
- Het proces van goedkeuring tot closing van een transactie duurde langer dan voorzien, vooral vanwege trage processen bij, of het afhaken van, co-financiers.

- Per einde 2015 heeft het FSFE een gezonde dealflow; er wordt gekeken naar projecten met een totale investeringswaarde van meer dan € 200 mln., waarvan het FSFE ruim € 70 mln. voor zijn rekening kan nemen.

Van de geëffectueerde projecten is bij drie projecten voor in totaal € 189.850 in aandelenkapitaal geïnvesteerd. Bij drie projecten heeft het FSFE achtergestelde financieringen (waaronder één rekening-courant krediet) verstrekt voor in totaal € 2.955.000. Dit zijn financieringen met beperkte zekerheid waarvan rente en aflossingsbetalingen na de betalingen komen aan de senior financier. Bij vijf projecten heeft het FSFE senior leningen (1e in rang) verstrekt voor in totaal € 2.772.183.

Drie van de acht projecten zijn operationeel en lopen volgens verwachting, de overige vijf projecten zijn in aanbouw of in geval van raamwerk financiering, deels gecontracteerd. Voor geen van de gefinancierde projecten is er aanleiding om voorzieningen te nemen. Hieronder volgt een korte samenvatting van de projecten (laatste twee kolommen geven de belangrijkste criteria aan uit het investeringsreglement; (1) het project moet in provincie Fryslân liggen, (2) het project moet bijdragen aan de energietransitie, (3) het project moet bijdragen aan de werkgelegenheid in de provincie, (4) de IC moet positief advies hebben gegeven en (5) de omvang van de financiering door het FSFE moet boven € 50.000 liggen):

No	Naam	Omschrijving	Investeringsreglement	
1	Biogas-Leeuwarden	Onder leiding van Adverio is Oosterhof Holman de biomassa-installatie aan het bouwen. Het traject ligt op schema.	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok
2	Orange Gas	Het biogas tankstation in Drachten is gerealiseerd en is operationeel	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok
3	Friesland Zon	Er is een flink aantal contracten afgesloten. De contracten zijn gemiddeld groter dan gepland.	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok
4	Big Solar Fryslân	Een landelijk initiatief om zon PV systemen te leasen aan particulieren in combinatie met LED.	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok
5	Dijkstra-Draisma Energy (11 steden ijshal)	Door toepassing van innovatieve systemen en installaties is deze nieuwe schaatshal bijna energie neutraal. De installaties t.b.v. de schaatshal zijn opgeleverd.	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok
6	Watt Car	De verhuur van elektrische auto's op Terschelling. Na een eerste opstartjaar waarbij veel eilandbewoners van de auto's gebruik maken is het project met nieuwe aandeelhouders een tweede jaar ingegaan waarbij het de uitdaging is om de enorme stroom toeristen van de auto's gebruik te laten maken.	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok

7	Zonnedak Yntema	<p>Het eerste Zonnedak dat is ontwikkeld onder Sinnestroom voor MKB, een initiatief om het MKB op een aantrekkelijke manier een PV-zon systeem op hun dak te laten installeren. Kenmerken van het project zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • er wordt gebruik gemaakt van saldering, • FSFE verstrekt 2/3 van de financiering, • 1/3 van het benodigde kapitaal wordt zelf ingebracht. <p>Hiervoor is samen met de Provincie een pilotproject opgezet voor totaal € 2m FSFE financiering.</p>	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Neg*
8	Zonnedak Greydanus	<p>Een 100 kWp zonne-installatie op basis van SDE+ op het dak van de opslag- en sorteerhal van de aardappelhandelaar Greydanus in Heerenveen.</p>	Provincie Fryslân Energietransitie Werkgelegenheid IC advies Omvang financiering	Ja Ja Ja Pos Ok

* Noot: Zonnedak Yntema past binnen de aanpassing van het Investeringsreglement t.b.v. Zon op MKB goedgekeurd door de Provincie op 19 aug 2015

Het FSFE heeft over 2014-2015 totaal € 132.553 aan inkomsten gerealiseerd, vooral door rente op uitgezette leningen en rente op spaarrekeningen. De kosten zijn lager uitgevallen dan begroot, vooral door een lager bedrag aan trekkingen op de leningsfaciliteit met de provincie. Het uiteindelijke resultaat is in lijn met de prognose die is afgegeven bij de bieding voor het Beheer en Management van het FSFE door SVn. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de bieding volgens instructie van de provincie exclusief BTW is opgesteld terwijl achteraf is gebleken dat het FSFE de BTW niet kan verrekenen/terugvorderen. Het kostenverhogende effect hiervan over de gehele fondsperiode is geschat op € 3,47 mln.

Maatschappelijk Rendement

Volgens de FSFE berekening en gebruikmakend van de parameters gehanteerd bij de bieding voor het FSFE Beheer en Management contract is over de periode 2014 – 2015 totaal 240 manjaren aan werkgelegenheid gecreëerd. Daarnaast wordt nadat de projecten volledig operationeel zijn over de verwachte levensduur van de projecten totaal 2,2 PJ aan energie duurzaam opgewekt en/of bespaard.

Er is met de provincie afgesproken dat een onafhankelijk adviseur in 2016 de berekeningswijze van het FSFE voor het maatschappelijk rendement zal bekijken en met een voorstel voor berekeningsrichtlijnen zal komen. De doelstelling is om de FSFE rapportage t.a.v. maatschappelijk rendement in lijn te brengen met de berekeningswijze van de provincie. Op die manier kan de bijdrage van het FSFE aan de doelstelling van de provincie beter gemeten worden.

Governance

SVn heeft het Beheer en Managementcontract met de provincie Fryslân ondertekend. SVn heeft het beheer uitbesteed aan Nationaal Groenfonds en de acquisitie van financieringen en investeringen in Friesland grotendeels uitbesteed aan e3. e3 is ook de fondsbeheerder voor het Amsterdamse Klimaat en Energie Fonds (AKEF). De drie partijen zijn middels een partnerovereenkomst een 15 jarige samenwerking aangegaan om van het FSFE een succes te maken. FSFE heeft een tweekoppige directie (1 aangesteld vanuit SVn en 1 aangesteld vanuit e3). Door de betrokkenheid van e3 als fondsmanager bij zowel AKEF als FSFE ontstaan er voordelen, zoals het over en weer introduceren van transacties en het gebruik maken van een uitgebreid relatienetwerk in de sector.

De IC bestaat uit vier leden, komt op afroep bij elkaar en beoordeelt de ingediende financieringsvoorstellen. De IC geeft na beoordeling aan het directieteam advies om wel/niet door te gaan met de transactie.

De Raad van Commissarissen (RvC) is gestart met vier leden en bestaat momenteel uit drie leden. De RvC komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar om met het directieteam het proces en de voortgang door te spreken.

Vooruitblik 2016

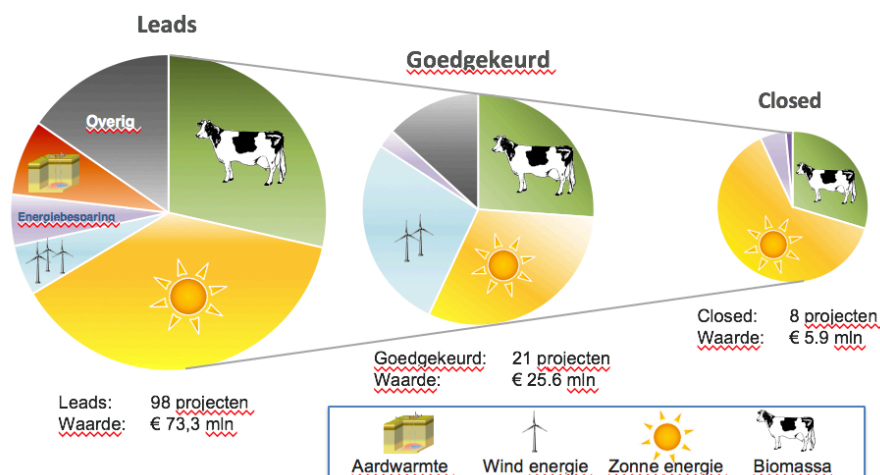
Het nieuwe coalitieakkoord van de provincie Fryslân gaat verder dan de eerdere akkoorden. Duurzame energieopwekking en energiebesparing staan centraal binnen het thema “vanzelfsprekende duurzaamheid”. Naast de eerdere doelstelling van 16% duurzame energieopwekking in 2020 moet de verhoogde doelstelling naar 25% in 2025 van Friesland één van de duurzaamste provincies van Nederland maken. Hiermee neemt Fryslân een stap in de goede richting om het klimaatakkoord dat onlangs in Parijs is gesloten (maximaal 2°C temperatuurstijging op aarde) te halen. Wij denken dat het FSFE hier de komende jaren vooral een belangrijke bijdrage aan kan leveren omdat:

- veel projectinitiatieven te klein zijn om gefinancierd te worden door de commerciële banken. Vooral omdat de banken nog onvoldoende kennis van de sector en/of de lokale omstandigheden/netwerk hebben om dit soort projecten efficiënt te beoordelen.
- veel projecten behoefte hebben aan risicodragend kapitaal
- er behoefte is aan ontwikkel- en bouwfinanciering
- er behoefte is aan een financier die actief meehelpt bij de ontwikkeling van projecten.

Het afgelopen jaar is een belangrijke basis gelegd voor de uitrol van het fonds. Onderdeel van deze uitrol is een samenwerking met de overige regionale energiefondsen. Binnen deze groep fund managers wordt kennis gedeeld over technologie- en marktrisico's en standaardisatie van contracten.

Zoals in een vorige paragraaf beschreven bestaat de dealflow van FSFE momenteel uit projecten met een totale investeringswaarde van meer dan € 200 mln., waarvan het FSFE ruim € 70 mln. voor zijn rekening kan nemen.

Wij verwachten dat in 2016 een flink deel van deze pijplijn tot financiering kan komen waarbij het FSFE bij de meeste projecten een financieringsrol zal vervullen. Onze prognose is dat het FSFE in 2016 circa € 25 mln. aan nieuwe financieringen uitzet in de markt, verdeeld over ongeveer 25 projecten. Zie figuur hieronder waarin de Leadlist indicatief wordt gegeven:

Vermogen van het fonds

De provincie Friesland heeft € 90 mln. gecommitteerd voor de opbouw van het FSFE, waarvan € 30 mln. eigen vermogen en € 60 mln. vreemd vermogen. Het gestort kapitaal per eind 2015 bedraagt € 10 mln. Het eigen vermogen is door het operationeel verlies afgenomen naar € 7,6 mln. De verwachting is dat over 2016 € 3 mln. aan kapitaal gestort gaat worden waardoor na € 1,5 mln. operationeel verlies het eigen vermogen zal toenemen naar € 9 mln. De verwachting is dat in 2016 FSFE € 9 mln. opneemt van de € 60 mln. financiering van de provincie. Het totale fondsvermogen van € 90 mln. is naar verwachting eind 2019 volgetrokken, waarbij geen rekening is gehouden met eventuele versnelde terugbetalingen.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2015

Na resultaatsbestemming
(× € 1,-)

<u>Activa</u>	<u>31-12-2015</u>
Financiële vaste activa	
1 Participaties	189.850
2 Leningen	2.772.183
3 Achtergestelde leningen	2.755.000
	<u>5.717.033</u>
Vlottende activa	
4 Rekening-courant krediet	200.000
5 Vorderingen en overlopende activa	163.042
6 Liquide middelen	5.115.022
	<u>5.478.064</u>
Totaal activa	<u><u>11.195.097</u></u>
<u>Passiva</u>	<u>31-12-2015</u>
Eigen vermogen	
7 Gestort kapitaal	10.000.000
8 Overige reserves	-2.403.904
	<u>7.596.096</u>
Langlopende schulden	
9 Aangetrokken leningen	0
Kortlopende schulden	
10 Nog op te nemen leningen	3.433.540
11 Crediteuren	7.000
12 Overige kortlopende schulden	158.461
	<u>3.599.001</u>
Totaal passiva	<u><u>11.195.097</u></u>

3.2 Winst- en verliesrekening over verlengd boekjaar 2015

Realisatie t/m 31 december 2015 (× € 1,-)

13	Rentebaten leningen	87.586
14	Dividenden	0
15	Rentebaten liquide middelen	44.967
16	Rentelasten aangetrokken gelden	0
	Bruto marge	132.553
17	Management fee	2.331.670
18	Kosten Raad van Commissarissen	85.514
19	Kosten Investeringscommissie	42.981
20	Overige kosten	76.292
21	Afwaardering op participaties en leningen	0
	Lasten	2.536.457
	Resultaat	-2.403.904

3.3 Kasstroomoverzicht

(× € 1,-)

Kasstroom uit operationele activiteiten	
Bedrijfsresultaat	-2.403.904
Aanpassingen voor:	
Afwaarderingen op participaties en leningen	0
Toe/afname van vorderingen	-163.043
Toe/afname van kortlopende schulden	165.462
	-2.401.485
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	
Verwerving participaties	-189.850
Opgenomen leningen	-2.298.865
Aflossingen leningen	5.222
	-2.483.493
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	
Kapitaalstorting eigen vermogen	10.000.000
Netto kasstroom	5.115.022

3.4 Toelichting en grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Er is sprake van een verlengd eerste boekjaar, namelijk over de periode van oprichting van het fonds (25 augustus 2014) tot en met 31 december 2015. De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De onder financiële vaste activa opgenomen portefeuille financieringen wordt initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze waarderingsgrondslag is in de praktijk gelijk aan de nominale waarde. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Participaties (1)

Participaties worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen op grond van de situatie bij de betrokken ondernemingen. Afwaardering kan plaatsvinden bij zowel een structurele waardevermindering als bij een niet-structurele waardevermindering. Structureel betekent dat het niet voorzienbaar is dat de waardevermindering zal ophouden te bestaan. Met een structurele waardevermindering moet rekening worden gehouden, met een niet-structurele waardevermindering mag rekening worden gehouden. Een voorheen opgenomen waardevermindering wordt teruggenomen indien de indicatie van de waardevermindering objectief aantoonbaar is weggenomen.

Leningen, achtergestelde leningen en rekening-courant krediet (2, 3 en 5)

De verstrekte leningen en kredieten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Met een aantal leningnemers is de afspraak gemaakt dat zij de over de verslagperiode verschuldigde rente op een later tijdstip zullen betalen. Het uitstaande leningbedrag (balanspost 2 of 3) wordt met dit rentebedrag verhoogd als de rente in de toekomst op dezelfde wijze als de schuldrest wordt betaald (bijv. lineair). Als de rente apart wordt afgerekend, dan wordt deze verantwoord onder 'Vorderingen en overlopende activa' (balanspost 6).

Latente belastingvordering (niet opgenomen)

FSFE BV heeft in het boekjaar 2014 – 2015 een verlies geleden van € 2.403.904. FSFE is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting en op basis van regelgeving van de Belastingdienst mag dit verlies in de komende 9 jaar verrekenend worden met de belastingafdracht over positieve resultaten. De winstgevendheid van FSFE zal toenemen naarmate meer leningen zijn verstrekt en de verwachting is dat het fonds in 2020 voldoende positieve resultaten heeft behaald om de verliezen over 2014-2015 te verrekenen. De latente belastingvordering die hier uit voortkomt is echter niet

opgenomen, omdat vanuit het voorzichtigheidsbeginsel gezien de periode waarin de belastingvordering wordt terugverdiend (5 jaar) relatief lang is.

3.5 Toelichting op de balans

Financiële vaste activa

1. Participaties

Per 31 december 2015 is FSFE de volgende participaties aangegaan:

<i>Naam</i>	<i>Vestigingsplaats</i>	<i>Verkrijgingsprijs</i>	<i>Aandeel in het geplaatste kapitaal</i>
Friesland Zon B.V.	Leeuwarden	€ 50.000,-	20,0%
Biogas-Leeuwarden B.V.	Leeuwarden	€ 14.850,-	33,0%
Schylge-E-auto	Leeuwarden	€ 125.000,-	41,7%

Het verloop van de participaties is als volgt:

Investeringen	189.850
Afwaardering	0
Teruggenomen waardevermindering	0
Stand per ultimo	189.850

2. Leningen

Het verloop van de leningen is als volgt:

Nieuw ingegane leningen	2.777.405
Afgelost	-5.222
Afwaardering	0
Teruggenomen waardevermindering	0
Stand per ultimo	2.772.183

Dit betreft een vijftal verstrekte leningen met verschillende aflossingstermijnen. De rente varieert tussen 4% en 7,5%. Er zijn adequate zekerheden gesteld.

3. Achtergestelde leningen

Het verloop van de achtergestelde leningen is als volgt:

Nieuw ingegane leningen	2.755.000
Afgelost	0
Afwaardering	0
Teruggenomen waardevermindering	0
Stand per ultimo	2.755.000

Dit betreft een drietal verstrekte leningen met verschillende aflossingstermijnen. De rente varieert tussen 7% en 8%.

Vlottende activa

4. Rekening-courant krediet

Het verloop van het rekening-courant krediet is als volgt:

Nieuw ingegane rc-kredieten	200.000
Afgelost	0
Afwaardering	0
Teruggenomen waardevermindering	0
Stand per ultimo	200.000

5. Vorderingen en overlopende activa

Hieronder zijn opgenomen:

Te ontvangen rente op leningen	125.278
Te ontvangen rente op spaargelden	36.856
Debiteuren	909
Stand per ultimo	163.042

Te ontvangen rente op leningen is opgebouwd uit een gestorneerde incassobetaling à € 59.944 die de leningnemer inmiddels in januari 2016 heeft voldaan. Het restant à € 65.333 betreft een vooraf afgesproken uitgestelde rentebetaling die uiterlijk 31 december 2016 door de leningnemer zal worden voldaan.

6. Liquide middelen

Banken	5.115.022
--------	-----------

Het saldo bij banken wordt aangehouden op rekeningen bij ING Bank N.V. en Rabobank Nederland (Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.).

Eigen vermogen

7. Gestort kapitaal

Stand per 1 september 2014	0
Gestort kapitaal	10.000.000
Stand per ultimo	10.000.000

8. Overige reserves

Stand per 1 september 2014	0
Resultaat lopend boekjaar	-2.403.904
	-2.403.904

9. Aangetrokken leningen

Stand per 1 september 2014	0
Aangetrokken leningen	0
Stand per ultimo	0

10. Nog op te nemen leningen (depot)

Van de verstrekte leningen is € 2.093.643 daadwerkelijk opgenomen. De resterende nog te trekken gelden à € 3.433.540 staan in depot.

11. Crediteuren

Crediteuren betreffen twee facturen van twee leden van de Investeringscommissie voor vergoeding van hun werkzaamheden.

12. Overige kortlopende schulden

Overige kortlopende schulden betreffen verwachte nog te ontvangen facturen voor werkzaamheden die in het verlengde boekjaar 2014 - 2015 zijn verricht c.q. betrekking hebben op deze rapportageperiode. Verwacht worden een factuur van SVn à € 128.462 voor de beheervergoeding in de maand december 2015 en in totaal voor € 30.000 aan facturen voor accountantskosten, advieskosten en vergoedingen voor de leden van de Raad van Commissarissen en Investeringscommissie.

3.6 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Per 31 december 2015 heeft FSFE bij 11 bedrijven offertes uitstaan, waarin voor € 80.000 aan participaties, € 13.466.667 aan leningen en € 5.861.758 aan achtergestelde leningen wordt aangeboden.

SVn verricht in opdracht van FSFE het beheer van het fonds en de aan het fonds ter beschikking staande middelen. Daarvoor hebben beide organisaties een overeenkomst gesloten met een looptijd van 15 jaar vanaf 14 juli 2014. De vergoeding die FSFE aan SVn betaalt voor het beheer van het fonds zal in 2016 € 1.222.000 (ex. BTW) bedragen en deze vergoeding loopt geleidelijk af naar € 938.000 (ex. BTW) in 2028 (het laatste volledige jaar).

3.7 Toelichting op de winst- en verliesrekening

Baten

13. Rentebaten leningen
Door de leningnemers verschuldigde rente aan FSFE BV.
14. Dividenden
FSFE had in het verlengde boekjaar 2015 nog geen dividendopbrengsten. Met vrijwel alle ondernemingen wordt afgesproken dat pas na een aantal jaren de eerste dividendbetalingen worden gedaan.
15. Rentebaten liquide middelen
Betreft over het boekjaar ontvangen rentebaten op spaarrekeningen en de lopende rekeningen.
16. Rentelasten aangetrokken gelden
FSFE heeft geen gelden aangetrokken van derden.

Lasten

17. Management fee
Betreft de verschuldigde managementvergoeding aan Stichting SVn, dit conform de gesloten managementovereenkomst tussen FSFE BV en Stichting SVn.
18. Kosten Raad van Commissarissen
Betreft de vergoedingen die aan de commissarissen van FSFE zijn c.q. worden betaald voor hun werkzaamheden in de rapportageperiode.
19. Kosten Investeringscommissie
Betreft de vergoedingen die aan de leden van de Investeringscommissie zijn c.q. worden betaald voor hun werkzaamheden in de rapportageperiode.
20. Overige kosten
Hieronder zijn opgenomen:

Wervingskosten RvC-leden	41.443
Advieskosten	14.489
Accountantskosten	15.130
Verzekeringskosten	4.538
Algemene kosten	693
	76.292

21. Afwaardering op participaties en leningen
Op basis van de situatie bij de ondernemingen per ultimo 2015 zijn de participaties opnieuw gewaardeerd. Dit heeft geen aanleiding gegeven tot het treffen van voorzieningen. Ontwikkelingen bij de leningnemers zijn eveneens positief en geven geen aanleiding tot afwaarderingen of het treffen van voorzieningen.

3.8 Overige gegevens

Controleverklaring

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

(Statutaire) regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In de statuten van het FSFE is vastgelegd dat de Algemene Vergadering is bevoegd tot bestemming van (eventuele) winst die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van de uitkeringen.

Bestemming van het resultaat over 2015

Voorstel is het resultaat ad € -2.403.904 ten laste te brengen van de overige reserves. Dit voorstel is in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden welke van invloed zijn op de jaarrekening.

Leeuwarden, 18 mei 2016

Statutaire directie FSFE